

<https://www.youtube.com/watch?v=XYrirMtAB3M>

14. *The Spider and the Fly* [Web site]. Written by Mary Howitt and illustrated by Tony DiTerlizzi. The music is an interpretation of Machine Head's "Aesthetics of hate" arranged and performed by Vika Yermolyeva. – Access mode : <https://www.youtube.com/watch?v=MoYB7vZZgQs>

15. *The Spider And The Fly* by Mary Howitt – Poetry Reading. – Access mode : <https://www.youtube.com/watch?v=EJDP6va9uc>

16. *The Spider and the Fly* [Web site]. A song by English rock band The Rolling Stones – Access mode : <https://www.youtube.com/watch?v=Rifx1PeFx2>

Анотація

З метою формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету на прикладі вірша Мері Ховітт "Павук і Муха", автором розглянуто використання художнього твору в музичній творчості української піаністки Віки Ермольєвої, британської рок-групи "Rolling Stones", американської хеві-метал групи "Machine Head".

Ключові слова: формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища, університет, студенти-музиканти, Мері Ховітт, "Павук і Муха", музичне мистецтво.

Аннотация

С целью формирования профессионально ориентированной иноязычной среды обучения в условиях университета на примере стихотворения Мэри Ховитт "Паук и Муха" автором рассмотрено использование художественного произведения в музыкальном творчестве украинского пианистки Вики Ермольевой, британской рок-группы "Rolling Stones", американской хэви-метал-группы "Machine Head".

Ключевые слова: формирование профессионально ориентированной иноязычной среды обучения, университет, студенты-музыканты, Мэри Ховитт, "Паук и Муха", музыкальное искусство.

Summary

With the aim of professionally oriented foreign language teaching environment formation in the terms of university on the example of the poem "The Spider and the Fly" by Mary Howitt the author describes the using of the poem in musical works by Ukrainian pianist Vika Yermolyeva, the English rock group "The Rolling Stones", American heavy metal group "Machine Head".

Key words: formation of professionally oriented foreign language teaching environment, university, students of Music Art, Mery Howitt, "The Spider and The Fly", Music Art.

УДК 371

Е. І. Попкова,

старший викладач

(КЗ "Запорізький обласний інститут

післядипломної педагогічної освіти" ЗОП)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Актуальність проблеми визначається потребами суспільства у випереджувальній освіті й професійно-особистісному розвитку важливої для економіки високої управлінської культури керівників професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ), що зумовлено такими факторами:

- швидко змінюваною структурою потреб суспільства в цілому та його соціальних інститутів;

- технічним прогресом, що визначає необхідність володіння складним комплексом знань, умінь і навичок у професійній і соціальній діяльності;

- збільшенням інформаційного навантаження, на тлі якого знання мають тенденцію швидко застарівати, що обумовлює необхідність постійного вдосконалення і самовдосконалення фахівців;
- необхідністю вміти “працювати в команді”, виявляти готовність до співробітництва і самостійно орієнтуватися в суміжних галузях;
- висуванням на перший план таких якостей, як уміння брати на себе відповідальність, здатність самостійно думати і діяти;
- мати управлінську підготовку.

Міжнародна комісія з освіти у XXI ст. дійшла висновку, що майбутній прогрес людства залежить не стільки від економічного зростання, скільки від рівня розвитку особистості. ЮНЕСКО пропонує перейти від класичного поняття “людські ресурси” до концепції “компетентності людини”. Ця концепція передбачає максимальне, всебічне врахування інтересів людини: оволодіння професійною компетентністю, знаннями, уміннями і навичками, необхідними для охорони і поліпшення здоров'я, розвитку культури, захисту навколишнього середовища, конкурентоспроможності на ринку праці.

Якість професійного становлення і розвитку особистості керівників ПТНЗ багато в чому визначає характер і долю модернізації професійно-технічної освіти, сприяючи приведенню її у відповідність до сучасних життєвих і соціальних потреб людини.

У зв'язку з цим виникає гостра необхідність розробки теорії та практики формування професійної культури керівників професійно-технічних навчальних закладів.

Розробці проблем теорії управління освітою, аналізові особистості й діяльності керівника освітнього закладу присвячені дослідження І. Батракової, Ю. Васильєва, Ю. Конаржевського, М. Кондакова, В. Кричевського, В. Куценко, В. Лазарєва, О. Лебедєва, В. Максимової, А. Моїсеєва, А. Орлова, Ф. Паначина, М. Поташника, П. Третьякова, К. Ушакова, Т. Шамової, Р. Шакурова, Є. Ямбурга та ін. Ці дослідження допомогли побачити типові проблеми в діяльності керівників, виявити їхню природу, визначити роль і місце в розвитку системи освіти.

У сучасних дослідженнях процес формування професійної культури керівників освітнього закладу, як правило, розглядається у вигляді тимчасового ряду, що характеризується етапами, періодами, фазами. Значне місце приділяється характеристиці особливостей того або іншого етапу формування професійної культури керівників в ізоляції одне від одного [7, с.9]. При цьому мета дослідження щоразу виникає з сутності розглянутого етапу, але не визначається стратегічною метою формування професійної культури керівників ПТНЗ у процесі післядипломної освіти, а зміст і організація діяльності учасників цього процесу меншою мірою будуються з урахуванням особливостей діяльності і якостей особистості самого керівника. Проблема полягає в дослідженні структурних компонентів особистості, що забезпечують формування професійної культури, їхніх генетичних зв'язків у різні моменти часу і реальних новоутворень у цих компонентах (як позитивних, так і негативних), обумовленості протікання процесу формування

професійної культури на кожному з наступних етапів, особливостями розвитку цього процесу на попередніх етапах (наступність) [1, с.22].

Мета статті – проаналізувати напрями процесу формування управлінської культури керівників професійно-технічних навчальних закладів у системі післядипломної освіти.

Визначення цілей та змісту підвищення кваліфікації керівників ПТНЗ як важливого фактора реформування освітньої галузі, зокрема системи професійно-технічної освіти, ускладнюється тим, що більшість керівників мають інженерну освіту, обмежені гуманітарні знання і не мають педагогічної освіти та професійної управлінської підготовки. У зв'язку зі специфікою функціональної діяльності й особливостями навчальних закладів управлінці ПТНЗ керують інженерно-педагогічним колективом, навчально-виробничим процесом та виробничою практикою студентів та педагогічних працівників на підприємствах, тобто мають вплив на ефективну діяльність підприємств. Важливим аспектом цієї проблеми є визначення таких реальних суперечностей:

- між об'єктивною потребою профтехосвіти, що розвивається, у компетентному, обізнаному в психолого-педагогічних знаннях керівникові й недостатньою ефективністю системи післядипломної освіти керівників ПТНЗ у забезпеченні їхньої цілісної випереджувальної підготовки;

- між інтегративною природою професійної й особистісної культури керівника ПТНЗ і відсутністю науково-методичного забезпечення, системного знання з її формування в процесі післядипломної освіти;

- між об'єктивно зростаючою потребою в створенні тими, хто навчається, індивідуального освітнього маршруту в процесі післядипломної освіти, здатного виступати як механізм, що забезпечує рефлексію, самоорганізацію і саморегуляцію їхнього професійно-особистісного саморозвитку, і недосконаліми підходами системи підвищення кваліфікації, яка не враховує особливості керування інженерно-педагогічним колективом та навчально-виробничим процесом.

Вищесказане дозволяє припустити, що рівень управлінської культури керівників професійно-технічних навчальних закладів можна підвищити за рахунок створення науково обґрунтованої концептуальної моделі процесу формування управлінської культури керівника ПТНЗ, зокрема в процесі підвищення кваліфікації як андрагогічної складової в системі післядипломної освіти [1, с.31].

У вирішенні цієї проблеми перед нами постають завдання:

- проаналізувати розробленість проблеми формування управлінської культури керівника ПТНЗ у психолого-педагогічних дослідженнях;

- обґрунтувати ефективність засобів формування управлінської культури керівника ПТНЗ у системі післядипломної освіти;

- охарактеризувати критерії та показники сформованості управлінської культури керівника ПТНЗ у системі післядипломної освіти;

- розробити спецкурс культурологічного, патріотичного та морально-етичного змісту для впровадження в підготовку керівників

професійно-технічних навчальних закладів у системі післядипломної освіти.

Система післядипломної педагогічної освіти повинна надавати сучасні знання керівникам ПТНЗ, що зможуть узяти на себе всю повноту відповідальності за інженерно-педагогічні колективи, освітній та виховний процес, патріотичне виховання, а також за майбутнє нашого суспільства в цілому. Основою формування таких лідерів повинна стати не тільки фахова підготовка, підвищення професійної кваліфікації, а і їх усебічне морально-етичне, патріотичне і духовне виховання в процесі навчання в системі післядипломної освіти.

Разом із цим зазначимо, що зміст зусиль щодо управлінської підготовки керівників ПТНЗ у закладах післядипломної освіти доцільно спрямовувати особливо на її належну патріотичну, психолого-педагогічну підготовку, на прищеплення педагогічних знань і психологічної культури як однієї із найважливіших складових управлінської культури в загальній структурі професіоналізму керівника [8, с. 22].

Створення науково обґрунтованого інструментарію, технології професійного навчання і виховання керівників інженерно-педагогічних колективів ПТНЗ, забезпечення широкої та всебічної загальнокультурної, політичної, правової, економічної, екологічної, інформаційної та психолого-педагогічної підготовки залежить від високої професійної культури викладачів системи післядипломної освіти, практичної спрямованості навчальних курсів.

Отже, для досягнення зазначеної мети необхідно впровадження спецкурсу культурологічного, патріотичного та морально-етичного змісту в підготовку керівників професійно-технічних навчальних закладів у системі післядипломної освіти, системне використання активних методів навчання (ділових ігор, рольового аналізу конкретних ситуацій, кейс-технологій тощо) із застосуванням комп'ютерних та сучасних інформаційних технологій, математичного моделювання проблемних ситуацій, аналізу й обґрунтування варіативних рішень в умовах ресурсних та інших обмежень, урахування результатів прогнозу можливих наслідків.

На підставі аналізу наукових джерел нами визначені головні підходи до розробки критеріїв управлінської культури керівника сучасного ПТНЗ:

- особистісний, в основі якого лежить значущість знань теорії та практики управління для самого керівника;
- ситуаційний, який ураховує значення пошуку і моделювання управлінських ситуацій, ефективно вирішення яких дало б змогу підвищити результативність управління;
- інтегративний – розвиток професіоналізму керівника за допомогою розуміння природи управлінських процесів, головних організаційних структур, знання технологій і засобів комунікацій, потрібних для управління; професіоналізму в управлінні, здатності до лідерства і гармонізації взаємин серед робітників, делегуванню повноважень; знання особливостей стосунків між працівниками; здатності планувати і прогнозувати, управляти ресурсами; здатності до самооцінки діяльності, уміння робити правильні висновки і підвищувати власну кваліфікацію;

- багаторівневий, який визначає рівень управлінської культури керівника: здатність до поєднання знань, умінь, навичок та їх використання з урахуванням вимог, які швидко змінюються; уміння долати невизначеність, аналізувати інформацію; уміння планувати, прогнозувати, моделювати; здатність до цілепокладання, уміння реалізовувати плани, здатність до новаторської діяльності;

- комплексний, що визначає управлінську культуру керівника ПТНЗ, яка також передбачає наявність у нього правової, економічної, психологічної, педагогічної, технологічної, інноваційної грамотності.

Однак це не вичерпує всі аспекти проблеми реалізації на практиці формування управлінської культури керівників ПТНЗ та питання вдосконалення діяльності системи післядипломної освіти в цьому напрямку. Потребують подальших досліджень такі питання: функції самоосвіти у формуванні управлінської культури керівника в системі післядипломної освіти, формування творчих якостей керівника ПТНЗ, модульно-рейтингові підходи до навчання керівників ПТНЗ у системі післядипломної освіти, необхідність подальшої управлінської освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баженов В. Г. Виховання патріотизму майбутніх керівників / В. Г. Баженов, О. С. Пономарьов, О. Г. Романовський // Праці міжнародної науково-методичної конф. "Гуманізація вищої освіти та виховної роботи". – Вип.22. – Х.: ХДПУ, 2000. – С. 100-104.

2. Библиотека управляющего персоналом: мировой опыт. Профессиональная ориентация, подготовка и оценка персонала: Обзорная информация / сост. В. И. Яровой ; под ред. Г. В. Щекина. - К. : МАУП, 1995. -120 с.

3. Гончаренко С. У. І все-таки гуманізація! / С. У. Гончаренко // Педагогіка і психологія. 1999. - №1.

4. Инженер XXI века: личность и профессионал в свете гуманизации, гуманитаризации высшего технического образования : монография / под ред. М. Добрускина. - Х. : Рубикон, 2000. - 512 с.

5. Кириченко М. Структура і зміст методології наукового управління навчальними закладами / М. Кириченко // Післядипломна освіта в Україні. – 2015. - №1.

6. Колпакова А. И. Психологические основы современного управления персоналом / А.И.Колпакова. - К. : МАУП, 1997. - 110с.

7. Пашков В. В. Андрагогика : курс лекцій для магістрів / В. В. Пашков, В. Я. Ястребова, В. Н. Приходько. – Запорозьке : Акцент Інвест-трейд, 2013. – 200 с.

8. Пищик О. Комуникативна культура керівника ПТНЗ / О. Пищик // Професійно-технічна освіта. – 2014. - №2

Анотація

У статті аналізується процес формування управлінської культури керівників професійно-технічних навчальних закладів у системі післядипломної освіти. Визначені завдання щодо створення науково обґрунтованої концептуальної моделі процесу формування управлінської культури керівника як андрагогічної складової у системі післядипломної освіти, а також головні підходи до розробки критеріїв управлінської культури керівника сучасного ПТНЗ.

Ключові слова: управлінська культура, компетентність, керівники ПТНЗ, інженерна освіта, післядипломна освіта, андрагогічна складова.

Аннотация

В статье анализируется процесс формирования управленческой культуры руководителей профессионально-технических учебных заведений в системе последипломного педагогического образования. Определены задачи для создания научно обоснованной концептуальной модели процесса формирования управленческой культуры руководителя, как андрагогической составляющей в системе последипломного образования, а также основные подходы к разработке критериев управленческой культуры руководителя современного ПТУЗ.

Ключевые слова: управленческая культура, компетентность, руководители ПТУЗ, инженерное образование, последипломное образование, андрагогическая составляющая.

Summary

The article analyzes the process of formation of the administrative culture of heads of vocational training institutions in the system of postgraduate education. There have been defined the tasks for the creation of evidence-based conceptual model of the formation of the management culture of the head as andragogical component of the system of postgraduate education, as well as the main approaches to the development of criteria for the head of modern administrative culture of vocational schools.

Key words: management culture, expertise, heads of vocational schools, engineering education, postgraduate education, andragogic component.

УДК 318.147

С. І. Почтовюк,

кандидат педагогічних наук

В. П. Черненко,

кандидат фізико-математичних наук, доцент

(Кременчуцький національний

університет імені М.Остроградського)

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Постановка проблеми. Сьогодні в підготовці фахівців гуманітарного профілю визначального характеру набуває формування інформаційної культури, уявлення про можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), уміння застосовувати набуті знання на практиці, що зумовлює не тільки професійну, але й загальноосвітню цінність рівня вищої освіти.

Одним із найважливіших елементів культури взагалі, до якої відноситься матеріальний і духовний розвиток суспільства, стає інформаційна культура, що характеризує досягнутий рівень організації інформаційно-комунікаційних процесів, задоволення потреб людей в інформаційному спілкуванні, у своєчасних, вірогідних і вичерпних відомостях з найрізноманітніших галузей знань [1]. Основи інформаційної культури потрібно формувати в процесі вивчення всього циклу навчальних дисциплін, незалежно від їх специфіки, а обсяг відомостей про ІКТ та їх зміст повинні бути значно диференційованими у відповідності до спрямованості навчання [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Витчизняні дослідники А. Єршов, М. Жалдак, Н. Морзе, Ю. Машбиць, Ю. Рамський, М. Смульсон, С. Раков та інші розглядають психолого-педагогічні аспекти комп'ютерно-орієнтованого навчання, найважливіші компоненти інформаційної культури, а також різні аспекти ІКТ навчання з метою формування навичок мислення високого рівня.

Мета статті – розглянути та обґрунтувати основні методичні аспекти формування інформаційної культури майбутніх психологів у процесі вивчення дисципліни «Математичні методи в психології».